

Memòria 2019

Fundació Ferrer i Guàrdia

www.ferrerguardia.org

936 011 644

fundacio@ferrerguardia.org

C/Avinyó 44, 1r. 08002 Barcelona

.....

Índex

1. Presentació	4
2. Missió, visió i valors institucionals	7
3. Resum de projectes	9
4. Joventut	11
5. Participació i associacionisme	20
6. Laïcitat, Drets Civils i Pensament Crític	28
7. Educació	36
8. Llegat de Ferrer i Guàrdia	40
9. Informe econòmic	44
10. Comunicació	46
11. Qui som?	48
12. Treball en xarxa	51

01

Presentació

Joan-Francesc Pont i Clemente
President

Amb molt de gust, us fem a mans la memòria d'activitats de la Fundació Ferrer i Guàrdia corresponent a l'any 2019. Aquest ha estat un any de consolidació de nous projectes i de manteniment de l'essència del nostre treball, en favor del lliurepensament i de la construcció col·lectiva d'una societat més justa, lliure, participativa i solidària. La crisi originada per l'extensió global de la Covid-19 a inicis de 2020, sense precedents en la nostra història recent, ens deixa molts interrogants i incerteses que haurem d'anar desvelant, i des de la Fundació ja estem treballant per actualitzar els nostres serveis i projectes considerant les noves i emergents demandes socials. El pensament i la planificació estratègica mostren la seva rellevància en moments de canvi, com l'actual, en els quals es poden veure amenaçats els principis bàsics que fonamenten la llibertat, la igualtat o la cohesió social.

La situació d'incertesa actual posa de manifest la importància de poder anticipar els problemes, fent servir anàlisi prospectiva i, d'aquesta forma, facilitar la presa de decisions dels nostres representants polítics i institucionals. És per això que exhortem les institucions a reforçar els progra-

mes i recursos que permetin afrontar els nous reptes des del coneixement, la recerca i la participació ciutadana, en clau estratègica, assumint de forma responsable els reptes que té davant.

Gràcies a la nostra trajectòria i, en particular, a alguns dels projectes desenvolupats durant l'any 2019, hem refermat lineaments que ens permeten emprendre aquests reptes amb un major coneixement i informació. Centrem els nostres esforços en generar propostes estratègiques i recomanacions per evitar que els i les joves tornin a ser els grans oblidats de la crisi que s'augura. Reforçarem l'assessorament a les administracions en la planificació de la seva acció subvencional i en les àrees de participació, joventut, drets civils per acompanyar-les en l'abordatge dels seus reptes. I defensarem els drets i les llibertats civils en les seves expressions més tradicionals, però en aquelles que es vinculen a noves expressions de les desigualtats com les bretxes digitals. Promourem l'educació laica, l'esperit crític i el lliurepensament per combatre la desinformació, fer front als dogmatismes i assolir l'emancipació, projecte vital del nostre referent, Ferrer i Guàrdia, tan rellevant avui com fa 110 anys.

Sílvia Luque Delgado
Directora

Un any més, complint el nostre compromís de transparència i rendiment de comptes al conjunt de la societat, us presentem de forma resumida les principals activitats realitzades per la Fundació Ferrer i Guàrdia. En aquest document recollim gairebé 100 iniciatives i projectes, estructurats d'acord amb els nostres principals àmbits d'intervenció: joventut; participació i associacionisme; laïcitat, drets civils i pensament crític; educació; i llegat de Ferrer i Guàrdia.

Tot i que us animo a consultar el document íntegrament, voldria destacar algunes de les fites que hem aconseguit i que suposen un motiu d'orgull per la qualitat i l'aportació de valor de la feina realitzada per l'equip tècnic de la Fundació Ferrer i Guàrdia.

En primer lloc, vull mencionar que enguany hem superat la xifra simbòlica dels 100 Plans Locals de Joventut que hem assessorat. Plans de Joventut que hem assessorat, tot combinant reflexió i anàlisi. Hem traslladat, a través de formacions específiques, els coneixements i l'expertesa adquirida a responsables polítics i a professionals de joventut.

Al 2019 han tingut lloc diversos comicis electorals i des de la Fundació hem promogut el debat aportant propostes per a unes polítiques de joventut transformadores, fomentant l'esperit crític dels i les joves i la seva participació política. Continuant amb l'àmbit de la participació, mantenim la nostra obsessió per la qualitat democràtica, tant en els processos participatius que dinamitzem, com promovent la ciutadania activa i posant en valor l'aportació de l'associacionisme a través de projectes com l'Activa't. També hem assessorat les administracions públiques en àrees tan estratègiques per a l'interès públic com l'acció subvencional.

Vull destacar també el treball fet al llarg del 2019 sobre l'anàlisi de les bretxes digitals. Aquestes anàlisis han posant de manifest la necessitat de la defensa dels drets digitals, com a nou gran repte global i en el que el treball per al pensament crític, per a l'avaluació crítica de la informació, assoleix una rellevància cabdal i entronca amb tota la trajectòria de la Fundació. En la defensa de les llibertats civils, hem de destacar la publicació de l'Informe Ferrer i Guàrdia 2018 i la campanya "Afectats pel Concordat", amb motiu del 40è aniversari dels acords concordataris, font de privilegis de l'Església catòlica. Com Ferrer i Guàrdia, entenem l'educació com el principal mecanisme per assolir l'emancipació dels individus i és per això que defensem encara avui, el model d'educació laica.

Pel que fa a la millora interna, durant el 2019 hem desenvolupat un procés de reflexió estratègica i hem reforçat la comunicació, per tal de reforçar les nostres estructures i donar millor resposta als reptes externs al llarg dels propers anys.

02

**Missió, visió i valors
institucionals**

Missió

La Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia és una entitat sense afany de lucre que des de 1987 treballa en els àmbits de laïcitat, joventut, educació, participació democràtica, ciutadania europea i polítiques públiques, generant coneixement, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i donant suport al moviment associatiu, per tal de promoure l'emancipació ciutadana, d'acord amb els ideals ferrerians de lliurepensament, autonomia, igualtat i cohesió social.

.....

Visió

La Fundació serem un *think tank* de referència en la recerca, l'assessorament i el disseny de polítiques públiques vinculades a l'educació, la joventut, la laïcitat i les llibertats, fomentant l'emancipació i la participació ciutadana activa i crítica.

.....

Valors institucionals

Aprofundiment democràtic i associacionisme

En el marc de l'impuls del debat sobre la plena democràcia, oferim eines de construcció d'un espai cívic comú i respectuós, sense hegemonies ni adscripcions imposades, i que cerqui constantment el dret de cada individu a la llibertat i a la felicitat.

Educació

Propugnem l'enfortiment i la protecció de l'educació en general i de l'escola pública en particular, Influint en el disseny de les polítiques públiques d'educació i transmetent coneixement a les generacions més joves amb l'edició de materials, estudis i activitats adreçades a l'administració pública i al teixit associatiu. Col·laborem i mantenim vincles amb els moviments de renovació pedagògica i les entitats de formació de mestres, d'adults i d'educació en el lleure i reivindiquem el llegat pedagògic de Ferrer i Guàrdia.

Apoderament juvenil

Fomentem l'apoderament de la joventut com a mecanisme de superació de les desigualtats i per oferir eines que permetin als joves millorar les seves condicions d'emancipació.

Laïcitat i pensament crític

Defensem la idea de llibertat de consciència individual i l'existència d'un espai públic compartit en condicions d'igualtat i lliure d'imposicions dogmàtiques.

03

Resum de projectes

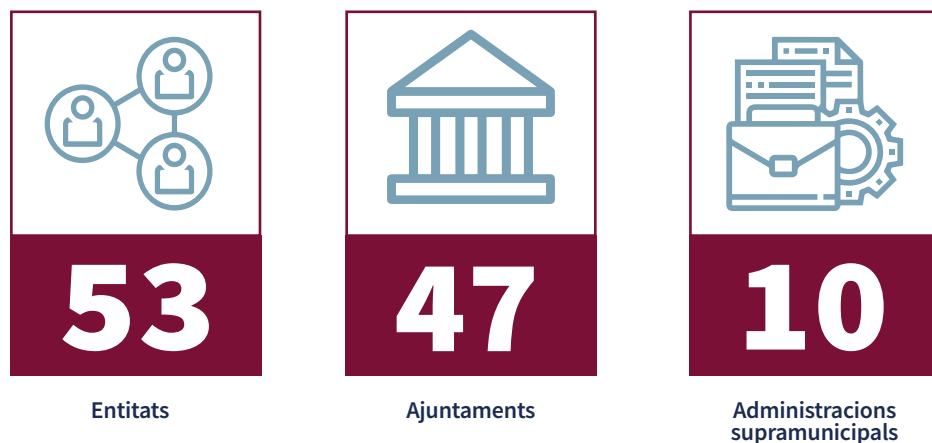
PROJECTES SEGONS ÀMBIT

PROJECTES SEGONS TIPUS

Hem fet assessoraments, suports i/o col·laboracions amb :

04

Joventut

Què fem?

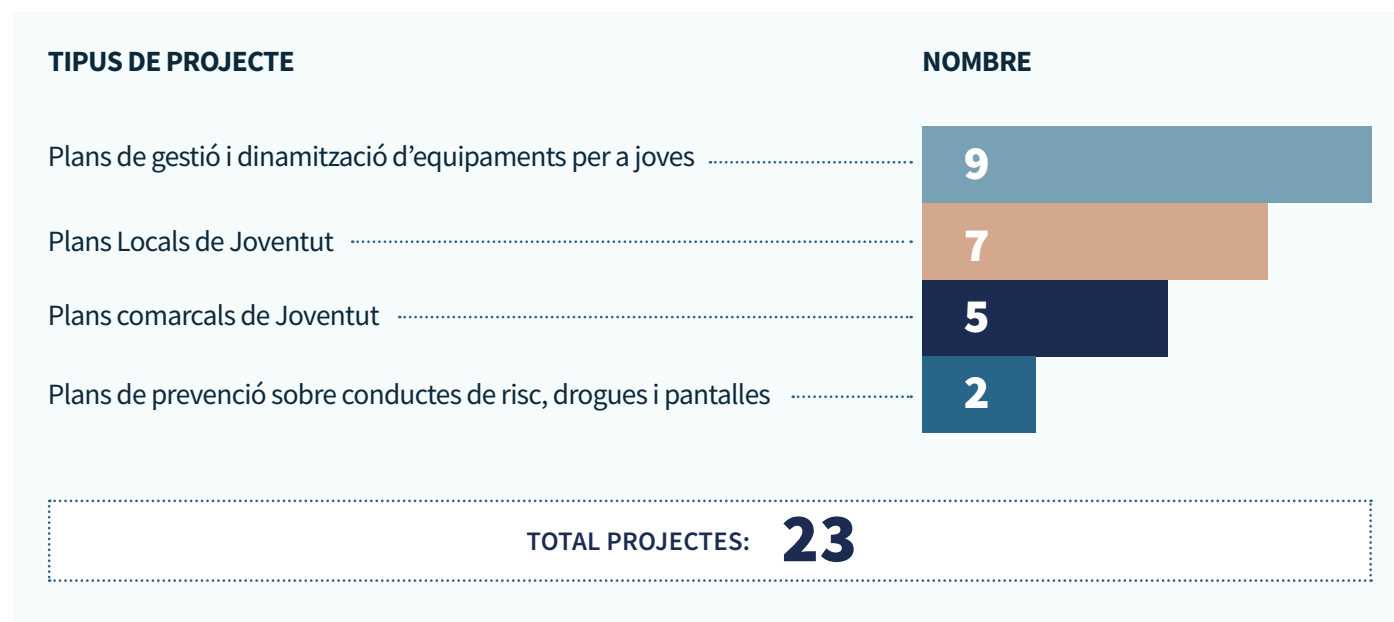
- Aportem la nostra experiència en el desenvolupament de polítiques de joventut per acompanyar en el disseny de **planificació estratègica** per a municipis i comarques que posi en el centre les necessitats de les persones joves i incrementi les oportunitats al seu abast, tot promovent la seva participació i implicació en els afers col·lectius.
- Estimulem la **recerca aplicada i la innovació en matèria de joventut**.
- **Capacitem professionals i responsables de polítiques de joventut i entitats** de joves per fomentar actuacions de qualitat envers les persones joves.
- Defensem unes polítiques de joventut transformadores, que permetin als i les joves desenvolupar els seus projectes vitals i que redueixin les desigualtats. Per incidir políticament elaborem **documents de posicionament o de recomanacions per a les polítiques públiques**.
- **Fomentem l'ocupabilitat** de les persones joves a través de projectes que posen en valor les competències adquirides en el treball voluntari i associatiu.

Des de la Fundació Ferrer i Guàrdia continuem apostant per posar en el centre el debat sobre les polítiques de joventut i especialment d'aquelles que tenen un impacte més directe en les condicions de vida dels joves, les **polítiques d'emancipació**. Per això, continuem generant **documents de reflexió i d'incidència** i traslladant aquestes reflexions als projectes que executem en el territori i desenvolupant formacions a polítics i tècnics.

El cicle electoral que ha tingut lloc el 2019 ha marcat en bona mesura les actuacions que hem dut a terme en matèria de joventut, desenvolupant diversos documents de posicionament, o fomentant debats al voltant de les polítiques de joventut a nivell europeu, estatal i local.

Així mateix, hem desenvolupat planificacions estratègiques per orientar les polítiques locals i la seva translació al territori i estudis sobre elements marquen les oportunitats dels i les joves com són les **bretxes digitals**, que se superposen a les desigualtats existents i les augmenten, o sobre els projectes i **programes d'orientació i acompanyament**, que són centrals en les definicions de trajectòries.

PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA

Els **Plans Locals de Joventut** continuen sent l'eina per excel·lència per diagnosticar la realitat juvenil local i per fer la planificació estratègica de les mesures a desenvolupar al llarg del mandat per donar resposta a les necessitats juvenils. El 2019 hem acompanyat l'elaboració de prop d'una trentena de PLJs ja sigui fent-nos càrrec de la seva elaboració de forma exclusiva, ja sigui a través de l'assessorament i revisió en formacions específiques. Amb tots aquests, la Fundació ja n'ha acompanyat més d'un centenar al llarg de la seva trajectòria; copsant, en cada moment, les necessitats d'adaptació específiques a cada territori. La necessitat de vertebrar els territoris amb municipis amb poca població, dispersos, i de mancomunar recursos, fa que els **Plans Comarcals de Joventut** siguin una eina cada cop més necessària, aportant visions i solucions col·lectives a les necessitats locals.

Més enllà de la planificació estratègica global, durant el 2019 també hem acompanyat l'elaboració de plans de gestió i de dinamització d'equipaments per a joves, que estableixen quin rol juguen aquests instruments en el desplegament de les polítiques de joventut en cada territori. En els **plans sobre prevenció de conductes de risc**, incorporem els elements que emergeixen com a nous riscos, com és el cas de les pantalles (dispositius mòbils connectats a la xarxa) que ha anat prenent protagonisme en els darrers temps, i anem ampliant les franges d'edat que analitzem perquè els consums i conductes s'eduquen en edats primerenques i per tant, és central ampliar el focus d'anàlisi per millorar-ne la prevenció.

ESTUDIS I PUBLICACIONS

—● **Actívate: proyecto para la mejora de la empleabilidad juvenil. El acompañamiento a las transiciones y la inserción laboral.**

Aquest estudi es centra en l'anàlisi de les polítiques públiques de caràcter local dirigides a la millora de l'ocupabilitat dels i les joves, i en especial d'aquelles experiències que promouen l'apoderament i la capacització de les persones joves, així com la seva inserció laboral.

—● **Consells Comarcals i Polítiques de Joventut. Una anàlisi de l'enquesta a municipis i comarques 2016-2017.** Publicació encarregada per l'Agència Catalana de Joventut (pendent de publicació).

La realitat del Serveis Comarcals de Joventut és homogènia en els diferents territoris de Catalunya? A quin model respon l'actuació dels SCJ? Prioritzen les actuacions adreçades als i les joves o el suport als municipis? Com desenvolupen unes i altres actuacions i amb quins recursos? Aquest estudi mira de donar resposta a aquests i a altres interrogants sobre els Consells Comarcals i el seu rol en el desenvolupament de les polítiques de joventut a partir de l'exploració de les dades de l'EMC 16-17.

FORMACIÓ

En les **formacions a professionals i responsables de joventut** sintetitzem els aprenentatges fets en les planificacions estratègiques a nivell territorial, i en els més de 30 anys d'estudis i de reflexió sobre polítiques de joventut.

Tallers per al disseny dels Plans Locals i Comarcals (Diputació de Barcelona-Oficina del Pla Jove).

Tallers adreçats a personal tècnic dels Serveis Locals o Comarcals de Joventut, el 2019 hem finalitzat la 3a edició i hem iniciat la 4a. En aquesta edició hem donat suport a 20 municipis als que hem format, assessorat i revisat en l'elaboració dels dissenys dels seus Plans Locals i Comarcals de Joventut.

Taller **Fes-ho possible! del programa polític al pla local de joventut** a les Trobades Som Joventut de **benvinguda als nous regidors/es de joventut de la legislatura 2019** (Agència Catalana de Joventut). Tallers de formació sobre planificació estratègica, sobre com traslladar a la planificació les prioritats polítiques, sobre el rol dels responsables polítics i de les figures tècniques. Tallers desenvolupats a les cinc demarcacions de joventut (Barcelona, Girona, Lleida i Alt Pirineu i Aran, Tarragona i Terres de l'Ebre).

JORNADES I ACTES

“Decideix Europa: Debat Jove amb representants de les candidatures europees” 5 d’abril de 2019, C.C. Pati Llimona): Debat sobre polítiques de joventut a la Unió Europea amb motiu de les eleccions al Parlament Europeu 2019, coorganitzat amb JEF Catalunya. Amb la participació de Laura Ballarín (PSC), Marta Junqué (Catalunya en Comú), David Bertran (Ciutadans), Alistair Spearing (Junts per Catalunya), Marta Rosique (ERC) i Ramon Riera (PP).

“Jornada Activa’t: Reptes de l’acompanyament a les transicions educatives i al projecte vital” (2 de desembre de 2019, Palau Macaya) Un moment crític en la definició de les trajectòries dels i les joves és el moment de canvi d’etapa educativa o el moment de sortida del sistema escolar. Els programes, **projectes i serveis d’orientació i acompanyament** són instruments centrals per a la definició de les transicions dels i les joves. Aquesta jornada va permetre conèixer algunes iniciatives promogudes per diversos agents, així com debatre sobre els límits de l’orientació i l’acompanyament en un sistema educatiu i laboral molt rígid.

**REPTES DE
L'ACOMPANYAMENT
A LES TRANSICIONS
EDUCATIVES
I PROJECTE VITAL**

PROJECTES D'INTERVENCIÓ

La Fundació Ferrer i Guàrdia centra bona part de la seva intervenció en l'apoderament juvenil. En el darrer any, hem donat continuïtat i hem dissenyat nous projectes orientats a **posar en valor la pràctica associativa**, tant des de la seva vessant de transformació i millora de l'entorn i de la vertebració social, com en tant que espai de formació i de creixement personal. Aquests projectes destaquen la importància de les competències i habilitats adquirides en la pràctica associativa i voluntària i posen de manifest el seu impacte en la millora de l'ocupabilitat juvenil. En aquest sentit, el **programa "Activa't"**, que comprèn diversos projectes, s'ha desplegat tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat. En el marc d'aquest programa, s'han signat convenis amb administracions públiques i entitats.

Des les actuacions desenvolupades podem destacar el treball compartit amb els serveis territorials de joventut i les entitats per facilitar la vinculació de joves en el teixit associatiu (amb especial atenció vers joves d'orígens diversos i en situació de vulnerabilitat). Alhora s'ha treballat per a fer extensiva **l'eina d'acreditació de competències** associatives al col·lectiu juvenil associat (en esdeveniments, formacions i jornades), i s'ha avançat en la creació d'una eina conjunta amb el CJB i en l'ampliació de complicitats amb l'administració per ser avaladores del reconeixement d'aquestes competències. Hem seguit fomentant experiències de desenvolupament de projectes ocupacionals en el marc de l'economia social per part de joves amb trajectòria associativa.

En la divulgació i visibilitat dels diferents projectes i actuacions vinculades a l'Activa't hem incrementat la dotació de continguts a la web pròpia <https://activat.ferrerguardia.org/> i la seva difusió a les xarxes.

Activa't

Desenvolupament i reconeixement de competències des de l'acció voluntària i preparació per a la inserció laboral.

Construint alternatives

Promoció de l'Economia Social i Solidària (ESS) i vinculació amb trajectòries associatives.

Joves referents

Promoció de la participació i foment de la interculturalitat a les entitats a través de la incorporació de joves d'orígens diversos a les associacions de lleure educatiu.

DINAMITZACIÓ DE PROCESSOS I ESPAIS PARTICIPATIUS

Hem dinamitzat sessions participatives com la “Taula d’ocupació de l’Alt Empordà” (Consell Comarcal de l’Alt Empordà) i els tallers de debat a la jornada “Revisant aspectes clau del PNJCat i del seu Projecte Territori” (Agència Catalana de Joventut).

INCIDÈNCIA I DIVULGACIÓ

El 2019 ha estat any d’eleccions municipals, generals i europees. Des de la Fundació Ferrer i Guàrdia hem dut a terme diverses actuacions per promoure la participació dels i les joves en els comicis electorals per tal d’exercir els seus drets com a ciutadans/es, tot fomentant el sentit crític.

—● “Propostes per a unes polítiques de joventut transformadores”

Campanya per situar les polítiques de joventut en l’agenda pública per a les eleccions municipals del 26 de maig. Es va elaborar un decàleg amb el títol “Propostes per a unes polítiques de joventut transformadores” on es recomanen fins a 40 mesures concretes en matèria de joventut per a l’àmbit local. L’objectiu de la campanya és reivindicar unes polítiques de joventut amb capacitat de millorar les condicions de vida dels i les joves impulsades des dels ajuntaments.

Cartell del decàleg / Propostes del decàleg

05

**Participació
i associacionisme**

Què fem?

- Oferim **assessorament en la planificació estratègica** de reglaments de participació, plans estratègics de subvencions i la gestió d'espais de participació.
- **Analitzem dades de l'associacionisme i els processos participatius** per oferir estudis que aprofundeixin en la qualitat democràtica, identificant necessitats i reptes, i elaborant propostes de millora tant dels processos participatius, com del suport associatiu.
- **Dissenyem i dinamitzem processos participatius** per a la coproducció de polítiques i planificacions estratègiques amb la inclusió de tots els agents, combinant les sessions presencials amb l'ús de plataformes digitals (Decidim). **Dinamitzem espais i òrgans de participació** perquè esdevinguin espais de democratització de la política i espais de diàleg i debat per traslladar les demandes i propostes de la ciutadania a les institucions públiques.
- **Promovem la qualitat democràtica** mitjançant la reflexió, l'estudi i l'operativització mitjançant eines i indicadors.
- **Impulsem l'associacionisme** com a mecanisme per fomentar la participació ciutadana a través de la cooperació mútua, la formació i la cessió d'espais.

Des dels seus inicis, la Fundació Ferrer i Guàrdia ha promogut **l'apoderament i la implicació ciutadana en els afers col·lectius**. Aquesta implicació té diverses formes. Tradicionalment, s'ha articulat a partir de les organitzacions de la societat civil i és per això que una de les línies principals de la Fundació és el **suport associatiu**. Aquest es concreta en la cessió del patrimoni de la Fundació per a l'ús per part de les entitats, en el foment de l'associacionisme i en la generació i transmissió del coneixement a les associacions per al seu enfortiment.

Així mateix, fem incidència a les administracions públiques i els poders polítics per a que donin suport a aquestes iniciatives. En els darrers anys, les institucions públiques també han fet un gir per obrir nous espais per a la informació, el debat, la deliberació i la interlocució directa amb els ciutadans/es, fent un salt qualitatiu a la hibridació de processos i al foment de **plataformes digitals de participació**. Les línies de treball de la Fundació cobreixen ambdós camps, ja sigui mantenint el suport a l'associacionisme transformador i impulsant la vertebració i cooperació de la societat civil, o generant eines per dur a terme processos participatius d'iniciativa institucional, tot promovent la qualitat democràtica dels processos en els que intervenim.

En aquest sentit, en 2019 destaquem la diversitat de projectes desenvolupats en aquesta línia de

treball: hem **dinamitzat processos participatius** sobre revisions estratègiques de programes com els *Punts Òmnia*, hem fet assessoraments a reglaments de participació ciutadana, hem dinamitzat pressupostos participatius i hem dut a terme el *“Servei de coordinació i acompanyament en el disseny del procés participatiu del Pla d'Actuació i d'Inversió Municipal 2019-2023”* de l'Ajuntament de Barcelona. Destaquem que la Fundació Ferrer i Guàrdia forma part de l'equip de suport del Decidim Barcelona, **des d'on realitza un servei d'assessoria i acompanyament als departaments i àrees de l'Ajuntament de Barcelona que volen desenvolupar un procés participatiu a través del Decidim.Barcelona com a eina de participació**. Al llarg d'aquest any també s'ha incrementat la dinamització de processos a través de plataformes digitals com el Decidim o el Participa.gencat.

DINAMITZACIÓ DE PROCESSOS I ESPAIS PARTICIPATIUS

El 2019 hem dinamitzat els **Consells d'Infància i Adolescència** de Piera i de Sant Joan Despí, es tracta de dos òrgans de participació que fomenten la participació d'infants i adolescents en la dinàmica municipal i que **socialitzen en la participació, en el sentiment de pertinença i en els drets de ciutadania**. Hem desenvolupat el “*Servei de coordinació i acompanyament en el disseny del procés participatiu del Pla d'Actuació i d'Inversió Municipal 2019-2023*” de l'Ajuntament de Barcelona. Així mateix hem dinamitzat el procés participatiu dels **Punts Òmnia #SOMNIA Procés Participatiu per repensar la Xarxa Òmnia**, programa universal d'intervenció social en el 20è aniversari de la seva creació. També hem acompanyat processos de reflexió interna, com la sessió de treball de la 4a tinència d'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona, i acompanyat la dinamització de la **Taula Comunitària del Coll** (districte de Gràcia – Ajuntament de Barcelona). Volem esmentar novament el servei d'administració i dinamització de la plataforma Decidim.Barcelona.

TIPUS DE PROJECTE	NOMBRE
Consells d'Infància i Adolescència	2
Disseny de processos participatius	1
Pressupostos participatius	1
Dinamització plataforma Decidim	1
Dinamització comunitària	1
Processos participatius de planificació estratègica	1
Dinamització d'espais de treball d'organitzacions	1
TOTAL PROJECTES: 8	

PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA

Els **plans estratègics de subvencions** són un instrument de planificació de polítiques públiques que tinguin com a objecte fomentar una activitat d'utilitat pública o d'interès social o de promoció d'una finalitat pública i l'obligatorietat de la seva elaboració queda recollida a la Llei 38/2003 de 17 de novembre General de Subvencions. El 2019 hem fet actuacions de millora de l'acció subvencional vinculades als Plans Estratègics de Subvencions a Viladecans, a L'Hospitalet de Llobregat i a Terrassa. Així mateix, hem acompanyat la planificació de Plans d'Equipaments municipals i de Reglaments de participació ciutadana.

TIPUS DE PROJECTE	N. DE PROJECTE
Plans estratègics de subvencions	3
Plans d'equipaments municipals	1
Reglaments de participació	1
TOTAL PROJECTES: 5	

ESTUDIS I PUBLICACIONS

—● La transparència en matèria de subvencions. Reptes i propostes de millora als ajuntaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (amb el suport de l'Àrea Metropolitana de Barcelona)

La Llei General de Subvencions exigeix als municipis l'elaboració d'un Pla Estratègic de Subvencions i la nova gestió pública reforça la necessitat d'esdevenir transparents amb els criteris d'adjudicació, el seguiment i l'avaluació de les mateixes. Aquest estudi analitza els reptes, identifica experiències rellevants i realitza propostes per a la implementació de mesures de transparència en matèria de subvencions.

A partir d'aquest estudi s'ha elaborat una guia per donar suport als municipis en la seva tasca subvencional:

*“Guia per a la millora de l'acció subvencional i el foment de la transparència.
Propostes per a l'àmbit local”*

*“La transparència en matèria de subvencions.
Reptes i propostes de millora als Ajuntaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona”.*

—● El Panoràmic 2018. Base social i participació a les entitats no lucratives de Catalunya

Estudi sobre la realitat i necessitats del teixit associatiu català. L'estudi desenvolupat durant el 2019 ha tingut una aproximació qualitativa i s'ha enfocat a l'anàlisi de la base social. Estudi realitzat conjuntament amb Fundació Pere Tarrés, l'Observatori del Tercer Sector, i liderat pel Consell d'Associacions de Barcelona (CAB).

[Descarrega't l'estudi](#)

—● Diagnosi de les subvencions per a la realització de projectes, activitats i serveis Ajuntament de Barcelona 2019

Estudi que analitza tant les característiques de la convocatòria, com els resultats de la distribució de recursos entre les associacions i entitats de la ciutat de la convocatòria de l'Ajuntament de Barcelona.

[Descarrega't l'estudi](#)

SUPORT A ENTITATS

Amb l'objectiu de promoure l'associacionisme i l'aprofundiment democràtic a través d'una societat civil organitzada, desenvolupem projectes en col·laboració amb entitats i ens coordinem en plataformes de representació conjunta, com el Moviment Laic i Progressista. Per altra banda, des de la Fundació dediquem espais i recursos a entitats amb valors progressistes i laics. Per això, disposem d'un seguit d'actuacions per donar suport a aquestes associacions:

Entitats beneficiàries

Cessió d'equipaments	• Barcelona - Avinyó 44	4
	Barcelona - La Plana	1
Dinamització de l'espai ferrer i guàrdia	Rubí	1
	Vilanova i la Geltrú	1
Programa de suport a iniciatives laiques	Sant Carles de la Ràpita	12
	Palafrugell	1

JORNADES I ACTES

DECIDIM FEST 2019: Democràcia, Tecnologia y Futuro

La Fundació Ferrer i Guàrdia hem estat entitat col·laboradora d'aquest esdeveniment de caràcter internacional organitzat per l'Ajuntament de Barcelona amb l'objectiu de pensar les relacions entre tecnologia i els reptes de la democràcia en la societat xarxa.

A més hem presentat ponència a la taula “La participación en la práctica (I): procesos y presupuestos participativos”.

06

**Laïcitat, drets civils
i pensament crític**

Què fem?

- Defensem l'emancipació de les persones mitjançant **estudis i publicacions que busquen fomentar la llibertat de consciència** a través del pensament crític i la laïcitat.
- Realitzem **jornades obertes al públic** o adreçades a col·lectius concrets per tal de traslladar la visió dels nostres estudis i publicacions a la societat.
- Incidim en l'**educació en valors** a través de projectes d'intervenció que aprofundeixin en l'ús responsable i crític de les noves tecnologies, en la igualtat de gènere, o en la promoció de la convivència i el valor de la diversitat i la interculturalitat.
- Treballem per aconseguir una **societat més justa i igualitària a través de la planificació estratègica** de mesures que s'adeqüin a aquest objectiu, com la igualtat entre homes i dones i la cohesió social.

Aquest 2019 hem potenciat la divulgació dels principis de la Fundació a partir de publicacions i estudis amb la mirada posada en l'actualitat i amb l'elaboració de campanyes d'incidència. Al mateix temps, hem realitzat múltiples jornades i actes per fomentar el pensament crític i educar en valors, sobretot en l'àmbit de les noves tecnologies, posant el focus en les bretxes digitals i en les desigualtats en de gènere. En el marc de la planificació estratègica en aquest àmbit, hem desenvolupat el Pla Intern d'Igualtat de les Masies de Voltregà.

ESTUDIS I PUBLICACIONS

—● “Informe Ferrer i Guàrdia 2018. Pensament crític, raó per a l'emancipació”

La 8a edició de l'informe Ferrer i Guàrdia recopila i actualitza les principals **dades sobre secularització** i sobre laïcitat a Catalunya i a Espanya i convoca reflexions de diversos autors i autores que han focalitzat els seus articles en el foment del **pensament crític** des de diverses perspectives; des de la neurociència a la història de la pedagogia.

Aquest any, l'estudi va ser presentat en roda de premsa i va tenir repercussió en més de 50 mitjans, entre els que destaquem un reportatge al diari *El País* (10/04/19), una entrevista a *Radio Nacional de España* (9/04/19), un reportatge al programa “*El Intermedio*” de *la Sexta* (10/04/19) i una edició del programa “*Protagonistes*”, del *Punt Avui* + (11/05/19).

—● “La Bretxa de gènere en competències digitals i les seves conseqüències en l'ocupabilitat de les dones. Factors que determinen l'elecció d'itineraris STEM” (amb el suport del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies)

Estudi que analitza els factors que determinen l'elecció dels itineraris STEM (Ciència, Tecnologia. Enginyeria i Matemàtiques) per part de les noies i com això condiciona les baixes taxes de dones en les carreres STEM. S'analitzen indicadors de quatre tipus de factors: els socioculturals, els institucionals-formatius, els institucionals-laborals i els individuals. L'estudi analitza també programes de foment dels itineraris STEM i elabora propostes d'actuació.

● Bretxa digital en les persones ateses per les entitats del tercer sector. (Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya)

El 2019 hem iniciat una recerca sobre la bretxa digital en les persones ateses per les entitats del tercer sector social de Catalunya. De la primera fase de l'estudi es destaca que les bretxes digitals se superposen a les desigualtats preexistents i alhora les augmenten. L'elaboració del treball de camp de l'estudi continuarà durant el primer quadrimestre de 2020.

● Blog Espai de Llibertat

El blog “Espai de Llibertat” recull articles i reflexions que ens permeten divulgar idees i plantejar debats al conjunt de la ciutadania.

INCIDÈNCIA I DIVULGACIÓ

● Campanya de denúncia del Concordat #Afectats-pelConcordat

El 2019 va arrencar marcat per la commemoració del 40è aniversari de la signatura dels Acords Concordataris entre l'Estat espanyol i la Santa Seu; uns acords de caràcter internacional que suposen la principal font jurídica dels privilegis que ostenta l'església catòlica i que limiten la capacitat de les cambres representatives d'ordenar les relacions entre l'església catòlica i l'Estat.

Des de la Fundació hem desenvolupat una campanya de denúncia amb infografies que descriuen bona part dels privilegis recollits en els acords, així com un manifest de posicionament.

Infografies

1- Què són els acords concordataris de 1979?

2- Quant ens costa el Concordat?

3- Com afecta el Concordat a l'educació?

4- Per què cal aturar el Concordat?

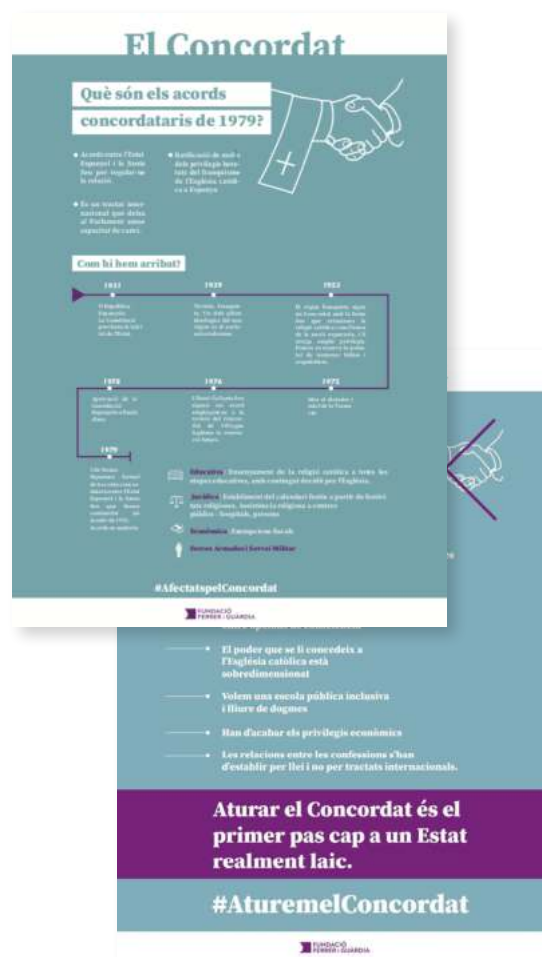
Comunicat: *Aturem el Concordat!*

Reportatge de la CCMA sobre la campanya

#AturemelConcordat:

"Afectats pel Concordat: campanya per denunciar els privilegis de l'Església catòlica" (01/09/19)

Reportatge al TN (minut 26:50)

—● Celebració del 30è aniversari de la Convenció sobre els Drets de l'Infant (vídeo)

El 2019 també es commemorava el 30è aniversari de la Declaració dels Drets dels Infants, amb motiu d'aquesta efemèride hem desenvolupat un projecte conjunt amb Esplac, AEC, i l'Escola Lliure el Sol, i des de la Fundació hem elaborat un vídeo amb les experiències de 4 joves nascuts l'any de la signatura de la Convenció i que reflexionen sobre el respecte o vulneració de drets al llarg de la seva infància.

JORNADES I ACTES

Jornada “Pensament crític, raó per a l'emancipació. Informe Ferrer i Guàrdia 2018”

Conversa amb alguns dels autors de l'Informe Ferrer i Guàrdia 2018 sobre el desenvolupament del pensament crític a través de la neurociència i l'educació, així com el seu ús per fer front als dogmes i la post-veritat. Vam comptar amb David Bueno, doctor en biologia i professor de genètica a la Universitat de Barcelona, Valeria Giacomoni, historiadora especialitzada en pedagogia llibertària, i Ignasi Llorente, escriptor, comunicador i divulgador científic. Si vols veure quines propostes van fer per fomentar el pensament crític al sistema educatiu pots veure el vídeo de la sessió.

PENSAMENT CRÍTIC, RAÓ PER A L'EMANCIPACIÓ
Informe Ferrer i Guàrdia 2018

Conversa amb:
David Bueno
Doctor en biologia i professor de genètica de la UB
Valeria Giacomoni
Historiadora sobre pedagogia llibertària
Ignasi Llorente
Escriptor i divulgador científic

FUNDACIÓ FERRER I GUÀRDIA

21 Maig 2019 18:30h
Arts Santa Mònica
La Rambla, 7, Barcelona
Inscripcions a: <https://bit.ly/ConversaCritica>

Amb el suport de: Generalitat de Catalunya Departament de Cultura SANTA MÓNICA

Jornada “L’aconfessionalitat al sistema escolar. Cap a un model d’educació laica”

Acte on es va debatre sobre la presència de la religió al sistema educatiu amb entitats de tot l’arc con-
viccional i amb entitats vinculades amb l’àmbit educatiu.

L’acte va comptar amb les intervencions de l’Hble. Josep Bargalló, conseller d’Educació de la Generalitat de Catalunya; Joan-Francesc Pont, president de la Fundació Ferrer i Guàrdia; David Fernández, periodis-
ta i ex-Diputat del Parlament de Catalunya, i Sílvia Luque, directora de la Fundació Ferrer i Guàrdia, que
va presentar i moderar la jornada.

PROJECTES D'INTERVENCIÓ

Una de les bases de l’emancipació personal és el **pensament crític**. Per assolir aquest objec-
tiu, des de la Fundació treballem amb diferents
projectes que busquen fomentar aquest sen-
tit crític a l’hora de prendre decisions, així com
educar en valors i fomentar la laïcitat. Bona part
d’aquestes actuacions s’engloben en un progra-
ma marc anomenat “Compromís TIC: A favor de la
igualtat i la interculturalitat des de l’educació en
valors” i que fa al·lusió al compromís de la Funda-
ció en la defensa i reivindicació de valors que pro-

mouen l’emancipació i en destaca el paper de les
noves tecnologies, com a entorn sobre el que és
necessari incidir.

Així mateix, durant el 2019 hem desenvolupat ac-
tuacions per fomentar la **igualtat de gènere** que
s’han concretat en sessions de teatre fòrum i en
unitats didàctiques i recursos en el marc del pro-
jecte “Joves i adolescents, comprenent el valor de
la igualtat de gènere”.

Eix Noves Tecnologies

Capsula formativa sobre joves i TIC

Formació adreçada a educadors/es d'educació en el lleure sobre la relació dels i les joves amb les TIC i les xarxes socials on es desenvolupen conceptes com identitat digital, petjada digital, riscos i potencialitats de les TIC i les XXSS, bretxes digitals i es reflexiona sobre com relacionar-nos i posicionar-nos en entorns digitals.

Teatre-Fòrum “1000 likes”

Obra de teatre que convida a una reflexió conjunta sobre com gestionar de forma col·lectiva situacions de ciberassetjament. S'estructura com un Teatre-Fòrum i està produïda i representada per la companyia Nus Teatre. Hi ha assistit un centenar d'adolescents i joves.

Eix interculturalitat

Formació sobre interculturalitat i participació

Les entitats laiques i progressistes continuen treballant per esdevenir més diverses, és per aquest motiu que hem desenvolupat i participat en una formació sobre interculturalitat i participació.

Eix igualtat de gènere

Sessions de Teatre Fòrum “És de conya”

Obra de teatre que ajuda a la reflexió sobre les situacions de masclisme i/o micromasclisme que encara són presents a la nostra societat. El format de teatre fòrum ha permès les reflexions compartides dels nois i noies participants sobre els rols de gènere i les relacions abusives. Les sessions han comptat amb la participació de 400 joves.

Unitats didàctiques sobre igualtat de gènere

Unitats didàctiques per treballar amb els i les joves conceptes com “violència de gènere”, els cicles de la violència o la violència de gènere a la nostra societat. Per identificar i treballar sobre els estereotips de gènere, sobre les desigualtats de gènere de les dones en els itineraris STEM i sobre noves masculinitats. Un compendi d'activitats per desenvolupar una cultura de la igualtat entre els i les joves.

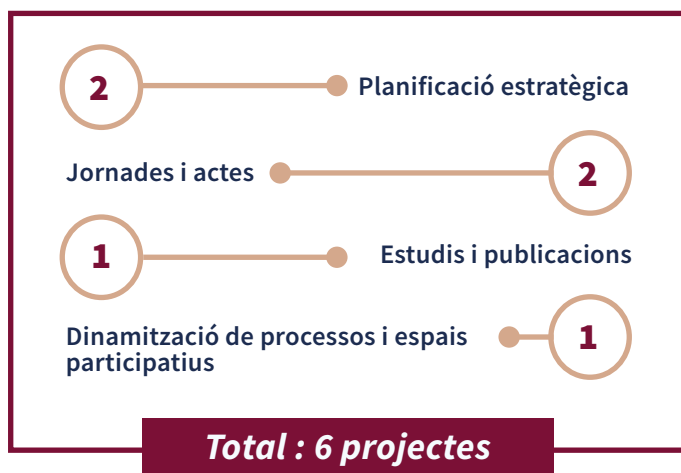
Eix promoció de la participació

Projecte “En Joc”

Aquest és un projecte que vol posar en valor experiències de foment de la participació infantil, com la que es desenvolupa a les associacions educatives, experiències de participació en centres educatius, així com experiències de participació promogudes des de l'administració, com els Consells d'Infants.

07

Educació

Què fem?

- Apostem per l'elaboració de plans educatius que incloguin la visió de tota la comunitat educativa i **especialment dels propis infants**, i que permetin a les administracions aplicar mesures adequades per assolir uns objectius concrets.
- Investiguem sobre **experiències educatives** per fer propostes de valor per a la **reducció de les desigualtats**.
- **Traslladem coneixements a la comunitat educativa** i als professionals de l'educació amb jornades, seminaris i formacions.
- Fomentem l'**educació digital d'infants i joves** proporcionant recursos per a docents i persones que treballen amb joves, i realitzant tallers i actes per conscienciar sobre els riscos d'internet i per promoure una navegació autònoma i crítica.

Donada la importància central de Ferrer i Guàrdia en les reflexions i les pràctiques pedagògiques que van impulsar la renovació pedagògica al nostre país, en els darrers anys hem volgut enfortir la nostra línia de treball en l'àmbit de l'educació. Això es reflecteix aquest 2019 mitjançant la reflexió sobre com contribuir a la **millora de l'educació des d'una perspectiva comunitària** (Plans Educatius de Ciutat i Fòrums d'educació) i del sistema educatiu en particular. Hem reflexionat sobre com millorar les formes de participació i hem analitzat **com s'incorporen les TIC al sistema educatiu** i quin rol juguen les TIC en l'educació digital i en el desenvolupament de competències per part dels infants i joves.

PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA I DINAMITZACIÓ D'ESPAIS PARTICIPATIUS

Els plans educatius de barri, districte o ciutat són un instrument per identificar les prioritats educatives d'un territori i alinear tots els recursos de la comunitat per donar-hi resposta. Al llarg del 2019 hem acompanyat la reflexió estratègica sobre educació al Districte de Ciutat Vella de Barcelona i al barri de Vallcarca-Els penitents i el Coll en una aposta de la ciutat de Barcelona per aterrar els Plans Educatius a la dimensió de barri. Hem dinamitzat el Fòrum educatiu de Sant Andreu de Llavaneres que dona continuïtat al seu Pla Educatiu de Vila.

TIPUS DE PROJECTE	N. DE PROJECTE
Plans educatius de barri, districte i ciutat	2
Dinamització fòrums educatius de ciutat	1
TOTAL PROJECTES: 3	

ESTUDIS I PUBLICACIONS

● Bretxes digitals i educació. Usos de les Tic en l'aprenentatge, usos socials de les pantalles i xarxes i noves bretxes digitals.

Aquest estudi posa de relleu l'existència de diverses dimensions de la bretxa digital. La d'accés és la més coneguda i estudiada, però la d'ús i la d'aprofitament són les que tenen un impacte més directe en l'augment de les desigualtats. Les bretxes digitals s'acumulen a les desigualtats socials i les incrementen. En l'àmbit educatiu queda molt camí per recórrer perquè actualment no esdevé un espai igualador.

[Descarrega't l'estudi](#)

JORNADES I ACTES

Jornada: Eines per educar en la participació (coorganitzada amb l'Associació de Mestres Rosa Sensat i l'Escola Lliure el Sol).

Jornada adreçada a educadors/es per reflexionar, debatre i desenvolupar tallers sobre la participació als centres educatius, amb les intervencions d'Ana Novella i Jordi Collet, i diverses experiències de participació al territori (Delegats/des 3D, Educar en Participació, Aprenc a participar, l'Escola Josep Maria Jujol i Institut de Gurb) . La jornada va comptar amb més de 80 participants.

II Jornada TICs i Educació: Tecnologia al servei dels infants?

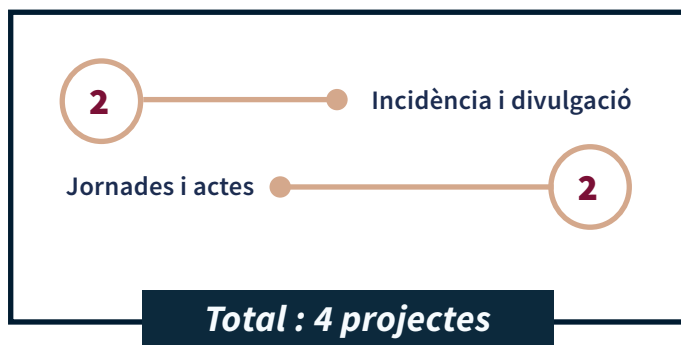
Prohibir els mòbils a les escoles o introduir-los com a eines d'aprenentatge? Quines eines podem utilitzar i què comporta el seu ús dins de l'educació? Com aconseguim que infants i joves facin un ús de qualitat de les noves tecnologies?

La sessió va comptar amb experts/es en noves tecnologies per reflexionar sobre la introducció de les tecnologies a l'aula i quins tipus de formats s'apliquen en l'actualitat, així com amb experiències d'introducció o no dels mòbils a les aules de diversos instituts.

08

Llegat de Ferrer i Guàrdia

Què fem?

- **Difonem l'obra de Ferrer i Guàrdia i de l'Escola Moderna** a través de l'arxiu de la Fundació, el digitalitzem perquè tothom pugui accedir al seu llegat pedagògic i el compartim a través de la web.
- **Reivindiquem la figura del pedagog i el seu reconeixement** per part de la societat i les seves institucions amb la realització d'actes de divulgació, d'homenatge i de commemoració.
- Col·laborem amb institucions interessades a donar a conèixer Ferrer i Guàrdia i la seva obra.

INCIDÈNCIA I DIVULGACIÓ

—● Arxiu Ferrer i Guàrdia

L'Arxiu Ferrer i Guàrdia és un centre de documentació per a l'estudi i la investigació que compta amb més de 7.000 publicacions i documents. Durant aquest 2019, la seva tasca ha consistit en:

- L'actualització del catàleg
- La digitalització de documents
- La restauració de documents
- La cessió de documents
- El manteniment del catàleg online

L'arxiu es pot consultar a través de la web
<http://biblioteca.ferrerguardia.org/>

Des d'aquesta ubicació es poden descarregar els arxius digitalitzats.

Indicadors

Visites a la web
biblioteca.ferrerguardia.org

12.807

Documents
digitalitzats

23

Pàgines
digitalitzades

4.562

Documents
restaurats

2

Catalogacions

115

—● Exposició

“La revolució pedagògica de Ferrer i Guàrdia”

Al llarg del 2019 hem reeditat l'exposició “La revolució pedagògica de Ferrer i Guàrdia” en un format que facilita la seva itinerància. La nova exposició està formada per plafons i roll-ups de fàcil muntatge i pot ser sol·licitada per a la seva exposició en ateneus, institucions educatives i/o equipaments cívics.

L'exposició, comissionada pel catedràtic d'Història de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, Pere Solà Gussinyer, fa un recorregut per l'evolució del pensament del pedagog català i de la institució d'ensenyament científic racional que va crear el 1901, l'Escola Moderna. Una proposta revolucionària per l'època que va introduir a Catalunya i a Espanya els principis de l'Escola Nova.

JORNADES I ACTES

Ofrena floral al monument a Ferrer i Guàrdia

El 14 d'octubre va tenir lloc l'Ofrena Floral a Francesc Ferrer i Guàrdia per commemorar el 110è aniversari del seu afusellament. L'acte es va realitzar davant del seu monument a la muntanya de Montjuïc. Des de la Fundació volem retre homenatge a una figura que va lluitar durant tota la seva vida per l'educació i la llibertat i que va ser assassinada injustament per les seves idees.

L'acte va comptar amb la presència del doctor en pedagogia i dret i especialista en Ferrer i Guàrdia i l'Escola Moderna, Pascual Velázquez, que va homenatjar la figura del pedagog.

Una trentena d'entitats educatives, sindicals i de defensa dels valors humanistes, van participar de l'acte.

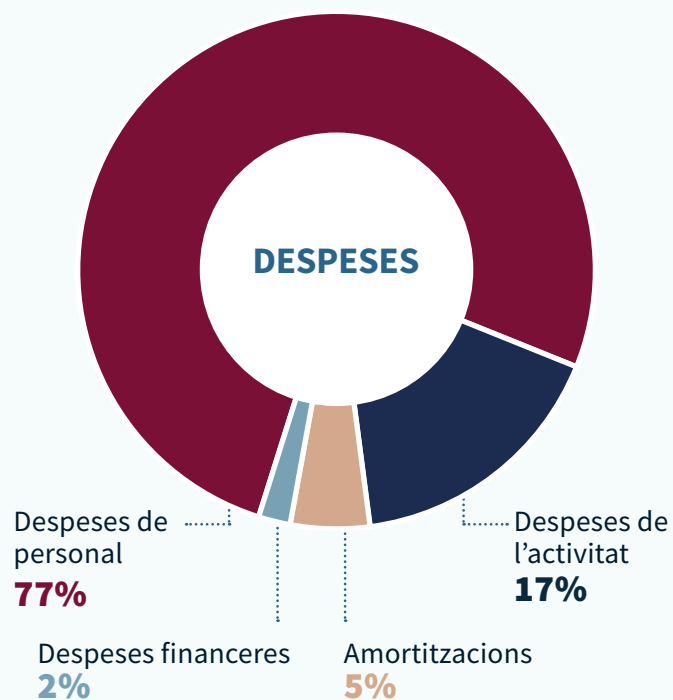
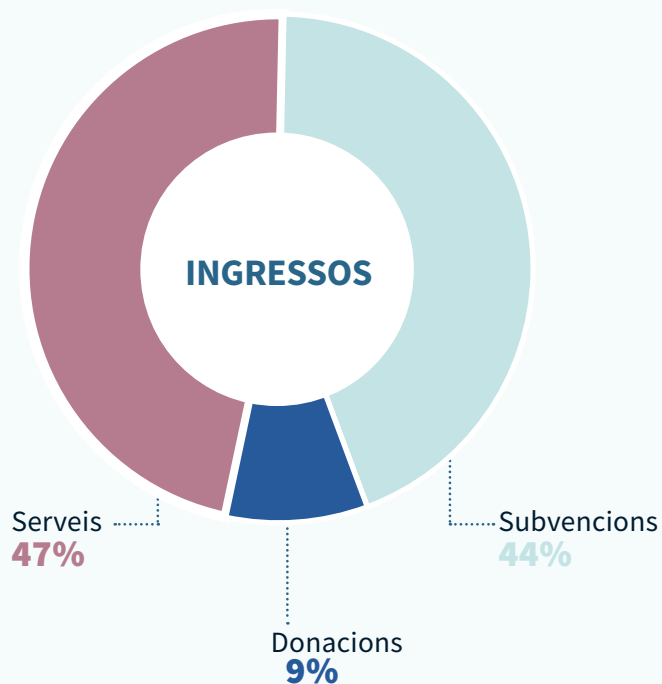
50è aniversari del Centre d'Action Laïque (Lieja - Bèlgica)

El Centre d'Acció Laïque (CAL) és una associació sense ànim de lucre que defensa i promou la laïcitat a Bèlgica, amb qui compartim objectius i ens uneixen vincles fraternals. Els dies 10, 11, 12 i 13 d'octubre de 2019 han celebrat el seu 50è aniversari i hi hem participat amb la intervenció de Joan-Francesc Pont a la taula rodona “Tres diàlegs per a les llibertats compartides: populisme, radicalisme i compromís”.

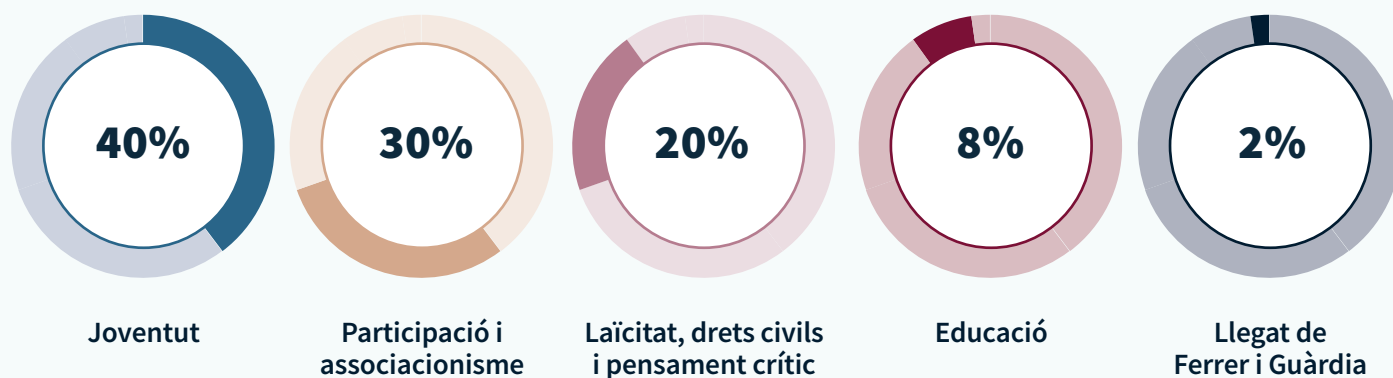
Vídeo de la taula rodona [aquí](#).

09

Informe econòmic

FONS SEGONS ÀMBITS D'ACTUACIÓ

10

Comunicació

77.845 visites al web

57.955 Fundació : www.ferrerguardia.org

12.807 Biblioteca: <http://biblioteca.ferrerguardia.org/>

7.083 Blog: <http://blog.ferrerguardia.org/>

Facebook

2.712 seguidors
164 publicacions

↑ **14,7%**
RESPECTE
2018

Twitter

2.423 seguidors
377 publicacions

↑ **20,4 %**
RESPECTE
2018

Youtube

472 visualitzacions
7 vídeos publicats

Linkedin (creat l'1 de maig 2019)

72 seguidors
65 publicacions

Instagram (creat l'1 d'abril 2019)

224 visualitzacions
34 publicacions

121 Impactes mediàtics

72
mitjans
digitals

26
butlletins
i portals

18
televisions
i ràdios

5
premsa
escrita

11

Qui som?

PATRONAT

Joan-Francesc
Pont i Clemente
Presidència

Vicenç Molina
Oliver
Vicepresidència

Joffre Villanueva
Beltrán
Vicepresidència

Pablo Faura
Enríquez
Secretari

Benet Cases
Pallarès

Jaume Pieres
Garcés

Josep Sellarès
Casajuana

Maria Teresa
Subirana García

Pere Vila
Cassanyes

Xavier Bretones
Hernández

M. Assumpta
Baig Torras

Santiago Castellà
Surribas

Caterina Pedregal
**En representació
d'Esplais Catalans
(Esplac)**

Valeria García
**En representació
d'Acció Escolta de
Catalunya**

EQUIP TÈCNIC

Sílvia Luque
Direcció General

Hungria Panadero
**Coordinació
recerca**

Sergi Contreras
Gerència

Josep Mañé
Recerca

Sandra Gómez
Recerca

Oriol Alonso
Recerca

Martí Oliver
Recerca

Eloi Sendrós
Recerca

Aida Mestres
Projectes

Georgina Gilart
Projectes

Vicenç Molina
**Publicacions i
documentació**

Josan Minguela
**Tècnic participació
digital**

Sandra Ballester
**Administració
i arxiu**

Andrea González
Disseny gràfic

Lara Fariñas
Projectes

Carlos Ortí
Comunicació

Miguel Garau
Arxiu

Jesús Sanz
Recerca

Mar Fernández
Pràctiques

Clara Torres
Pràctiques

Sara Gil
Pràctiques

Isaac Lloveras
Pràctiques

12

Treball en xarxa

HEM DESENVOLUPAT PROJECTES PER:

- Agència Catalana de la Joventut
- Ajuntament de Barberà del Vallès
- Ajuntament de Barcelona
- Ajuntament de Cabrils
- Ajuntament de Capellades
- Ajuntament de Castellbisbal
- Ajuntament de Copons
- Ajuntament de Gualba
- Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat
- Ajuntament de La Palma de Cervelló
- Ajuntament de Les Masies de Voltregà
- Ajuntament de Martorelles
- Ajuntament de Montcada i Reixac
- Ajuntament de Palau-solità i Plegamans
- Ajuntament de Piera
- Ajuntament de Polinyà
- Ajuntament de Rubí
- Ajuntament de Sallent
- Ajuntament de Sant Andreu de Llavaneres
- Ajuntament de Sant Antoni Vilamajor
- Ajuntament de Sant Cugat Sesgarrigues
- Ajuntament de Sant Joan Despí
- Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet
- Ajuntament de Sitges
- Ajuntament de Terrassa
- Ajuntament de Vallbona d'Anoia
- Ajuntament de Viladecans
- Ajuntament de Vilafranca del Penedès
- Àrea Metropolitana de Barcelona
- Consell Comarcal d'Osona
- Consell Comarcal de l'Alt Empordà
- Consell Comarcal de l'Alt Penedès
- Consell Comarcal de l'Anoia
- Consell Comarcal del Maresme
- Consell d'Associacions de Barcelona
- Diputació de Barcelona
- Generalitat de Catalunya
- Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

ALIANCES ESTRATÈGIQUES I PLATAFORMES:

COL·LABORACIONS:

- AFEV Catalunya
- Agrupament Escolta Sant Francesc Xavier
- Ajuntament de Barberà del Vallès
- Ajuntament de Figueres
- Ajuntament de Palau-solità i Plegamans
- Ajuntament de Vacarisses
- Ajuntament de Vilafranca del Penedès
- Associació de Casals i Grups de Joves de Catalunya
- Associació de Mestres Rosa Sensat
- Associació Pedra Tallada
- Connectats
- Consell Comarcal de l'Alt Empordà
- Consell Comarcal de l'Anoia
- Consell Comarcal del Bages
- Consell Comarcal del Berguedà
- Consell Comarcal del Maresme
- Consell de Joves de Figueres
- Centre d'Action Laïque
- Debat-org
- Escola d'Adults La Verneda
- Esplai Drac Màgic
- Esplai Eixam
- Federación de Entidades Lationamericanas de Catalunya (Fedelatina)
- Fundación Bertelsmann
- Fundación Novia Salcedo
- Generalitat de Catalunya – Departament d'Educació
- Grupo de Trabajo sobre Tratamientos del VIH
- Joventut Europea Federalista de Catalunya
- La Ligue de l'Enseignement
- Punt de Referència
- Tot Raval

AMB EL SUPORT DE:

La Fundació Ferrer i Guàrdia és una entitat sense afany de lucre. Per finançar part de les seves activitats es sol·licita el suport de diferents institucions públiques o es participa en convocatòries i concursos públics de finançament de projectes. En 2019, hem comptat amb el suport de les següents administracions i organitzacions:

**"Instruiu-vos i sereu lliures,
associeu-vos i sereu forts,
estimeu-vos i sereu feliços"**

(Anselm Clavé)

www.ferrerguardia.org

936 011 644

fundacio@ferrerguardia.org

C/Avinyó 44, 1r. 08002 Barcelona

.....

FUNDACIÓ
FERRER i GUÀRDIA